

Protestni shodi

v nedeljo 16. t. m. bodo

v Sežani ob 3. popoldne „na vagi“;

v Kojskem ob 3. popol. v dvoranah g. Benedikta Mariniča;

na Bukovem na Cerkljanskem opoldne v gostilni A. Čelika

Sklicuje narodno politično društvo v Cerknem;

v Ročinju ob 1¹/₂ popoldne v prostorih gosp. A. Dugarja

poleg imena naznanjeno tudi... »davčno predpisilo«, ki je po davčnem zakonu pod nekimi posebnimi varstvom.

Tu je dvojno mogoče:

1. bodisi se davčno predpisilo iz volilnega imenika, ki je namenjen za javno razgrnitev, sploh izpusti, ali

2. naj se davčno predpisilo za ta slučaj oprosti tesnosrčnega varuštva davčnega zakona. — Ako je smel vsak obdačenec po izvršenem delu kontingentne komisije pregledati ves njen aparat, — tedaj pač nima dalje prav nikake vrednosti, ako volilec vidi, koliko kdo plačuje, tudi takrat, ko gre za tako važno opravilo, kakor je volitev v Trgovsko-obrtno zbornico.

Pričakujemo z vso gotovostjo, da se bo visoko c. kr. ministerstvo dobrohotno bavilo s tem vprašanjem in da spremeni volilni red za Trgovsko-obrtno zbornico v zmislu te naše vloge.

V Gorici, 10. junija 1908.

Trgovsko-obrtno društvo za Goriško:

Fr. Kaučič l. r. Rudolf Konjedic l. r.
t. č. predsednik. t. č. tajnik.

Ta spomenica je ostala glas vpijočega v puščavi. Zakaj? — Poslanec Štrkelj se je večkrat potrudil, drezal je in zahteval, ali ostal je osamljen. Za zastopnika naše dežele na slovenski strani se šulita povsod v ospredje dr. Gregorčič in Fon, toda kjer bi bilo res treba niju besede, tam jih gotovo ni! Bila sta obveščena, naprošena, ali storila nista niti enega koraka! Ali bomo čakali, da nam bo vlada morda vsiljevala tolike dobrote? — Dr. Gregorčiču je bilo zadnje čase vedno neljubo, ako bi moral storiti najmanjši koraček, ki bi neprijetno udaril laške liberalčke. Zato ga ni bilo nikjer, ko je bilo treba odločno nastopiti za slovensko stvar. Lahki so dobili laško trgovsko šolo z državno in deželno pomočjo, in to celo po zvižanih ovinkih, a dr. Anton Gregorčič se ni zganil. — Ko so Lahoni divjali po Gorici zaradi nedolžne kolesarske dirke, tedaj je Gregorčič mirno spal, ni ganil niti z mezincem. — Ko je šlo za premestitev učiteljskega iz Kopra v Gorico, je vso reč najprej zapackal, ker se je dal hvalisati v »Gorici«, a lani ga ni bilo nikjer, ko so Lahni divjali. — V deželnem šolskem svetu trpi oblastnost Germana Kauerja brez ugovora in odpora. — Tako nas je s svojo zaspalostjo oviral tudi v borbi za spremembo volilnega reda za Trgovsko-obrtno zbornico. Niti toliko se ni pobrigal, da bi sodeloval s svojo besedo na merodajnem mestu v tem smislu, da bi dobil od trgovskega ministra imenovan predsednik volilne komisije (grof Attems) navodilo, naj ne podpisuje slepo vsega, kar mu predloži volilna komisija za volitve v l. 1908/9. — Nič sopolnosti, zato pa je volilna komisija lani delala zopet kar je hotela, — in dogodile so se sleparije, o katerih sem govoril v kazenski ovadbi, pozneje, kot priča pred preiskovalnim sodnikom in v. — deželnem zboru 27. decembra.

Dr. Anton Gregorčič ni storil torej nikdar kaj prida v korist slovenski stvari v tem velevažnem boju, — oglasil pa se je proti najvitalnejši koristi slovenskega ljudstva takrat, ko se je oglašil v deželnem zboru za... takojšnjo potrditev dveh deželnih poslancev, izvoljenih na podlagi prislepajene volitve v Trgovsko-obrtno zbornico. Kako naj bi se primerno označilo tako ravnanje moža, ki hoče biti politični voditelj goriških Slovencev? Odgovor prepuščam čitateljem!

DOPISI.

Iz kanalskega okraja.

Gorenjopolje, ob novem letu. V letu 1909. in prej so naznanjali razni dopisniki »Prim. lista«, »Domoljuba« itd. širnemu svetu vest, da se nahaja na Gorenjopolju grozen človek. Mnogo, mnogo hujši je od mednarodnih anarhistov, ruskih nihilistov in drugih takih — istov.

Kdor se zanima za vse to, česar je ta človek zmožen, si lahko vzame toliko časa, da prelista zadnje let. omenjenih listov in pred seboj ima sliko tega grozneža. Levi razbojnik, Musolino i. dr. so proti njemu pravcati angelji.

A pustimo šalo na stran! Da, mnogo, mnogo obrekovanj, laži, natolcevanj so vpsolali v širni svet ti brezvestni dopisniki na račun moje osebe. — Večkrat sem že prijel pero v roke, da jim odgovorim javno po zaslužju, a sem ga vedno odložil, češ, pišeš že tako mnogo, niso vredni odgovora in škoda časa, ki bi ga porabil za to delo — tako, da so se čudili že znanci in prijatelji moji Jobovi potrpežljivosti in popustljivosti.

Spominjajoč se pa sedaj, ko je zatonilo leto 1909., vseh teh laži in obrekovanj, sem prijel vendar za pero, ne da odgovarjam na dolgo in široko na natolcevanja, ne, ampak kratek, špartansko kratek bodi moj odgovor: Brezvestni, hinavski dopisniki! Za vse krivice ne kličem na vas groma in pekla, ta že pride, ker sem prepričan, da mora priti za solcem dež, za veseljem žalost, za grehom pokora, le to vam rečem v brk: Sram vas bodi!

Če se že bojujete, bojujte se tako, kakor se spodobi človeku, ne pa zahrbtno, po volčje! Ven s podpis! Na plan! Tu se bojujejo sokoli!

Henrik Klavora.

Iz goriške okolice.

Iz Vrtojbe. (Obljubljena dežela). Tu pri nas je obljubljena dežela. Tu se cedi politika in visoka izobrazba. Znano je že vrabcem na strehi, da pri nas se je rodila kmečka stranka, katera je pretresala temelje že celi naši deželi. In konečno je telebnila znak, kakor je dolga in široka. Razume se samo ob sebi, da v istej smeri padajo tudi kmetije. Zdaj pa je začel socialni aparat funkcionirati tukaj, da je veselje. Nobeno oko ni videlo in nobeno uho ni slišalo, kar mi tu počenjam. Čujte in strmite! Naš občinski svet, katerega je izbral socialni pohajč in agrarni Ivan Ničnedelaj, sestoji večinoma iz malih davkoplachevalcev in ti-le nam ki-dajo obč. naklade, da smo krvavi pod njih težo. Pa ni jih še dovolj: V nedeljo se je sklical socialni šhod, in tam se je določilo, da se mora djati tudi duhovna na davke okoli 3000 kron. In če ne bo kdo glasoval za ta predlog pri prvi obč. seji, bo demonstracija do nožev na vsakega starešina. To je sad Tumov in prej navedenih pohajčev. Naš župan je bil pred agrarni krovitelj. A zdaj, kakor kaže, se je prevrnil v socialista, drugače bi gotovo ne gledal te scene pred svojimi očmi na shodu. Tako pretenje bi moral ostaviti in zaključiti šhod ter na dan obč. seje poklicati asistenco, ker navedeni hujskači nimajo kaj izgubiti. Torej čemu nimamo biti varni pred onimi, ki jih moramo kot gade na svojih prsih rediti?! Zategadelj, gosp. župan, zdramite se iz mrtvila. Jenjajte samo kimat kot starka za pečjo. Časi so važni. In odgovornost je Vaša za vse posledice. Ako bote vedno le za se-

boj gledali, gotovo padete. S tem ste opozorjeni, basta. Vznak imate že trte soseda. Y.

Iz Šempetra do Bilj je zgubil »agrarni« podjetnik gramoz za izpeljavo te skladovne ceste kubično mero. Vsled tega ne vé, ali dovaža premale kupe hrusca ali prevelike. Poslednje gotovo ne. Ker pa ima mlastno plačo za to izpeljavo, da bo njegov naslednik, koji nastopi to podjetje prihodnji mesec, imel le polovico sedanje cene, se prosi najditelja kubične mere, da jo nazaj prinese, da se bo zamoglo zmeriti vse napeljene kupe, kakor delajo sploh po celem svetu, koder ne sije politično solnce kakor pri nas.

Iz kobariškega okraja.

Idersko pri Kobaridu. (Župan v krilu). — Žalibog, Idrska županija je postala vdova za časa zasejanja deželnega zbora, ker naš gospod župan in deželni poslanec se mora udeleževati zasedanja; mora se zato naši županiji postaviti varuha za oni čas, ko se gospod župan mudi v deželnem zboru. — Ali kdo naj sprejme ta posel? Štiri podžupani niso toliko zmožni in zanesljivi, da bi se jim izročila občinska pisarna in njeni posli. — Toraj moral je naš g. župan izročiti za čas zasedanja občinsko pisarno in občinski pečat svoji ženi in hčeri, da one dve dami sami uredujeta občinske posle. Sram bi moralo biti podžupane, da vlada v Idskem županstvu tak absolutizem, da more naš g. župan ukreniti vse, kakor se njemu poljubi.

Občinar.

Deželni zbor.

Seja včeraj.

Na dnevnem redu je bilo 28 točk. Posl. Antonelli je utemeljeval predlog za podaljšanje Ledrinega prekopa od Noga-reda do Sv. Vida in do Viška ter zahteval državnih prispevkov v ta namen; utemeljeval je tudi predlog za omogočenje vodotoka v prekopu v St. Martinu pri Tercu. Sprejela se je nujnost obeh predlogov. Kosmač je zahteval pomnožitev tehničnega osebja pri melioracijskem uradu c. kr. namestništva v Trstu. Sprejme se nujnost.

O uravnavi Soče in Tera je podal dr. Pettarin obširno poročilo. Poročilo se je vzelo na znanje. Vlada je izdelala načrt za uravnavo Soče tudi od Gorice navzgor. Dež. zbor pričakuje zakonski načrt, ki obseže vse delo uravnave Soče v celotnem toku. Sprejme se tudi resolucija za uravnavo hudournikov v gorenjem toku Soče.

Za zgradbo pelagrozarija v Gradišču ob Soči se sprejme obnovitev svoječasno dovoljenega in zapadlega prispevka 40.000 K. — Deželni obor se pooblasti, da odda svoj glas pri imenovanju deželnih kletarskih nadzornikov. — Sklenilo se je pozvati vlado, da takoj osnuje rečno policijo na podlagi javnega prava.

Obnovi se podpora občini Svetolučijski 700 K za popravo vodovoda; obnovi se prispevek 2000 K za vodnjak v Opatjenselu. — Potrdi se izplačilo podpore občini Perteole za neko pot; potrdi se izplačilo 200 K za naprave v Basso del Cason pri nasipu v Paparijanu; odobri se izplačilo občini Chiopris za nove naprave ob Teru; obnovi se za zgradbo ceste v Kožbanjski dolini podpora 4000 K. Proračuni zalogov za onemogle delavce se sprejmejo.

Pettarin je predlagal za varstvena dela ob Soči pri »Matturini« od proračunjenih 18.000 K 25%, ostalo naj izplača država.

V odseke so oddane točke: Zakonski načrt o varstvu kmetijstvu koristnih ptičev, zakonski načrt o uporabi zakona za uvajanje prisilnih doklad v plačilo občinskih dolgov; predlog o cesti Grgar čez Banjško planoto in Kal do Avč; zgradba nasipa med Sočo in Terom v Rudi; uravnava hudournika Vrtojba; zakon o varstvu poljske lastnine.

Prihodnja seja bo jutri ob 4. pop.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za božičnico družbe sv. Cirila in Metoda so darovali: (Dolge.) Občina Pevma

100 K; gospa prof. Seidlova in Alojz Fegar, veleposestnik po 10 K; gospa Pavla Koren, trgovka, gospa dr. Tumova in gospod Benedikt, Poniž po 5 K; gospa Finžgarjeva, soproga c. kr. š. nadzornika, gospa Lokarjeva, gospa Suttner, trgovka, gospa Gizela Musičeva, gospa Komačeva po 4 K; gospod prof. Mastnak, gospod ravnatelj Strnad, gospa Pavla Mašera, gospa dr. Sketova po 3 K; gospa Ana Bolko, gospa Lavričeva, gospa Antonija Mozetič, gospa Jožefa Mozetič po 2 K; tvrdka Pregrad-Černetič 29 m raznega barhenta in 3 pare rokovic; Krojaška druga 26 m raznega blaga; gospod Fon, klobučar, 2 klobuka in 8 čepic; gospod Ravnikar, trgovec, 4 m barhenta; gospod Trpin, trgovec 12 triko srajc, 12 parov nogovic, 24 parov zapestnic in 4 pare rokovic; gospod Franc Jakil, trgovec v Rupi, 4 pare čevljev; tvrdka Ivančič-Kurinčič 15¹/₂ m barhenta; gospod Medved, trgovec, 4 boa; gospod Cotič 2 para zimskih čevljev; gospod Bisail, trgovec, 15 m barhenta; tvrdka Hedžet-Koritnik 5 šerp; gospod Anderwald, trgovec, eno škatlo finega peciva; gospa Fiegel, veleposestnica, eno košaro jabolok; gospa prof. Seidl 18 parov nogavic, gospa baronica Tömel več spodnjih kril, nogovic, zapestnic in šerp; gospa dr. Pucova 5 m blaga; g. Steiner, trgovec sukno in žensko picco. — Vsem darovalcem izreka odlično najtoplejo zahvalo.

Domače vesti.

† Mihael Komel. — Sinoči ob 6. uri je umrl v Gorici gospod Mihael Komel, vpokojeni vadniški učitelj. Dosegel je visoko starost 86 let. Bil je vedno krepak, čil mož in v svoji visoki starosti se je počutil do meseca decembra l. l. prav dobro; gibal se je in hodil okoli, čital časopise s prostim očesom, sploh je bil za ta leta nenavadno močan in zdrav. Bolan ni bil nikoli, sedanja prva bolezen pa mu je privedla k postelji smrt, ki mu je sinoči zatisnila oči. Pokojni Komel je bil markantna oseba ter široko znan. Rodil se je v Solkanu leta 1824., šolal se je v Gorici, prvo službo je nastopil kot ljudski učitelj v St. Vidu nad Vipavo, kjer je tačas župnikoval znani kmečki dobrotnik Matija Vrtovec; tam je bil 7 let in pol, potem je prišel kot suplent na nižjo realko v Gorici, kjer je učil zemljepisje in zgodovino do 1866; nato je bil 14 let na Reki na hrvatski glavni šoli, z Reke pa je prišel v Gorico kot učitelj na vadnico, kjer je ostal do svoje upokojitve leta 1885. Večkrat je našteval celo vrsto svojih nekdanjih učencev, med katerimi so odlični možje. Pokojni Komel se je živo zanimal za naše politično življenje ter bil zvesti prista napredne stranke. Pogreb bo jutri popoldne ob 2. uri. Bodi mu časten spomin, žalujočemu sinu pa naše iskreno sožalje!

Smrtna kosa. — Danes okoli poldneva je umrl nagloma naš večletni črkostavec g. Josip Marušič. Pogreb se bode vršil v soboto pop.

Naj počiva v miru!

Vrtojbenki prerok Mermolja, katere mu kmečko delo smrdi, hoče na vsak način še nadalje živeti na troške kmečke neumnosti. Ker je napravil s svojo »kmečko« bankerot, se je zatekel k dr. Tumi, kjer je zdaj kuhan in pečen. — Ta dr. Tuma je bil že vse, kameleon je pred njim naravnost uzor stanovitnosti; zato pa je ta mokraški general tudi »dober svetovalec« vsem in vsakomur, ki ga hoče poslušati. Ako bo pa dajal Mermolji poleg »dobrih nauk« tudi kaj cvenka, katerega prerok veliko potrebuje, potem bo trajalo prijateljstvo med njima vsr oliko časa, kakor z dr. Frankom. — G. dr. Tumi je sicer znano, da daje rad le »dobre nasvete«, cvenka pa ne izpusti izpod palca, ali v tem slučaju, ko gre za zgagarstvo posebne vrste, bi utegnil poseči tudi v polne blagajne, kamor nosijo svoje novce prav pridno mnogi naprednjaki, ki nočejo razumeti, da pri dr. Tumi nimajo ničesa več iskati. Treba jih bo opozoriti na poseben način na to, kaj je dopustno in kaj ni. Vzglede nam daje dr. Tuma sam, odkar je postal mokraški general. — Mermolja tu di že »dela« za kmečko ljudstvo po Tumovskih naukih in izdaja v letošnji številki »K. G.« prejasne svoje dr. Tumi kupljene rožičke

je zdelo vredno povedati, da bo tudi javno pribito, kar na tihoma spletarijo ti politični šarlatani.

Shod v Cerknem 9. t. m. G. Dr. Podgornik prosi, da se poročilo o tem shodu, priobčeno v »Soči« 11. t. m., popravi v tem smislu, da je on na izjavo g. Tavčarja med drugim pripomnil, da del našprotnne stranke očitno ne odobruje Dr. Gregorčičeva zveze z laško liberalno stranko v deželni zbor, ter se je skliceval v tem pogledu na najnovejši list, ki je začel izhajati v Gorici; p o m o t o m a se je poročalo, kakor da bi bil govoril o »več poštenomislečih duhovnikih«.

Pojasnilo. — V uvodnem članku v tretjem predalu v tretjem odstavku pomenijo številke (1, 3, 2 itd.) h K 8 (»med pridobninskimi postavki nad cenzus K 8«) število obrtnikov in trgovcev, ki plačujejo v tam povedanih krajih nad K 8 pridobnine.

»Na delu za ljudstvo«. — Poslanci Stranke Ljudskih Sejarjev so na delu za ljudstvo. Kdor ne verjame, bo pogubljen. — Sedijo lepo mirno v zbornici in v odsekah, odločajo pa vse laški liberalci, naši najstrupenejši sovražniki. Kje je tisti tepec, ki bo verjel, da delajo v taki družbi slov. klerikalci za naše ljudstvo? Delajo ljudstvu na škodo; to je res in to se pokaže v polni luči. Laški liberalci skrbijo res dobro za svoje namene; založijo se dobro, Slovenci dobe kako drobtinico. Tako je »delo za naše ljudstvo« od strani klerikalcev. Farbarija bo pa velika po zasledanju, ali nič ne bo pomagalo. Od zveze s Pajerjem še klerikalci ne pričakujejo več ničesar, marveč jo obsojajo. Gregorčičevo »delo za ljudstvo« ljudstvo obsoja in se zgraža nad njim!

Za kraške pašnike se zanima prof. Berbuč. V imenu dež. odbora je predlagal obnovitev neklih podpor; pozvati je vlado; da takoj prisloži na pomoč. No, takrat, ko so napredni poslanci delali v ta namen, se ni nič mudilo ne Berbuču ne dež. odboru; zato se pa tudi sklicuje Berbuč na svoj sogreh gledé »zavlačevanja zadeve«. Kjer je Berbuč poleg, tam zavlačevanja ne manjka. — Nekateri pravijo, da se ogrevajo klerikalci za kraške pašnike le radi dopolnilne volitve; na Vipavskem sta jim služila regulacija Vipave in vodovod iz Hlubja pred volitvami, po volitvah pa ni nič; na Krasu naj jim služijo pašniki in kobilice. Pa Kraševcev menda ne speljejo na ta led.

»Za obrambna dela«. — Po dnevnikih redih sej našega dežnega zbora so v vsakem zasedanju točke: za obrambna dela ob Soči ali Teru ali kakem hudourniku v Furlaniji; zlasti ob Soči. Dovoljujejo se večji ali manjši zneski; izplačalo pa se je tekem let že lepe tisočake za obrambna dela. Ko pa pride mala povođen, vsa ta obrambna dela ne pomagajo nič. Tisočaki so zavrženi. Tako se krpa in krpa, te krpe ne izdajo nič, so pa presneto drage in kažejo brezsmiselno gospodarstvo gospodujočih Lahov, katerim v vsem pritrjuje slovenski klerikalci. — Deželni odbor je v zadnjih časih izplačeval za takele obrambna dela tej in oni občini v Furlaniji podpore in sedaj zahteva od dež. zbora potrditev izplačila za take podpore. V seji za sejo se lepo polagoma potrjujejo taka izplačila, ne da bi kdo vprašal, kaj se je zgodilo z izplačanim denarjem, kaj se je storilo, kake so tiste poprave in tista obrambna dela! — Brez načrtov, tako tje v dan, morda tudi v volilne namene, gre do taka izplačila in deželni zbor jih seveda kar lepo natihoma potrjuje: Pajer samo šibko konstatira: e accettato. — Na vseli straneh se kaže deželno gospodarstvo za lahkomišljeno in obsodbe vredno.

Nekateri že zapadle podpore dovoljuje deželni zbor na novo. Vse take zopet dovoljene podpore, ki so zapadle morda o krivdi dež. odbora, bodo šteli klerikalci za novo pridobitev sedanjega dež. zbora, ki »dela«. Že sedaj se hvalijo po svojih listih, ko skonča deželni zbor pa bo hvale neskončna in farbanje brez konca. Opozarjamo na to že naprej.

Cesta Trst-Tržič. — O tej projektovani cesti se je že mnogo pisalo. Lahki pričakujejo od nje novega procvita laške moči ob jadranski obali. To cesto smatrajo projektovano za laške koristi. Dež. odbor je stavil predlog za prispevanje za gradnjo te ceste dež. zboru; predlaga de-

želnega prispevka 200.000 K, ki se ima izplačati v 10 letih v obrokih po 20.000 K. Dosti bo! Prispevki se imajo izplačevati tržaškemu magistratu! Zveza Pajer-Gregorčičeva brez drugega dovoli gotovota prispevek, kateri smatrajo Lahji za prispevek laški strani v prid. — Velika bo morala biti slovenska podjetnost, da se okoristi z novo velevažno obrežno cesto iz Trsta v Tržič. — Tu se zopet vidi, kako so Lahji hitri za pomoč svojim rečem in kako počasi se doseže v deželni zboru kakšna mala podpora za kako slovensko reč, pa če je še tako potrebna! Kakšna je bila n. pr. deželna pomoč vinogradnikom, dasi je bila tako nujna?!? Tu pa je hitro 200.000 K na razpolago.

Pokopali so v torek popoldne v Gorici z velikimi vojaškimi častmi vpokojenega general-majorja L. Klajberja.

»Goriška Slovenska Mladina« poroča, da se radi odhoda vojaške godbe vrši plesna vaja v soboto zvečer od 8—12, in ne v nedeljo, kakor že objavljeno. Plesal se bode prvič na vojaško godbo krasen ples »Slovana«. Vstopnina običajna. Odbor.

I. redni občni zbor »Društva jugoslovanskih železniških uradnikov« se bo vršil dne 16. t. m. ob 3 uri popoldne v hotelu »Balkan« v Trstu s sledečim dnevnim redom: 1) Predsednikov nagovor; 2) Tajnikovo poročilo; 3) Blagajnikovo poročilo; 4) Poročilo računskih preglednikov; 5) Volitev odbora; 6) Slučajnosti. Tovariši, udeležite se polnoštevilno občnega zbora! — Zvečer se pa bo vršil istotam družabni večer na katerega uljudno vabimo vse tovariše, prijatelje in znance. — Osrednji odbor »D. j. ž. u.«

Brzovlaki št. 1005. in 1006. južne železnice se ne ustavljajo več na postaji Gradišče-Zdravščina, ker je most čez Sočo pri Zagraju za silo že popravljen za prehod in lahko prevažanje.

Uravnava hudournika Slatno je bila na dnevnem redu V. seje deželnega zbora. Predlog dež. odbora se je izročil tehnično-gospodarskemu odseku. Preudarjenih je bilo troškov 10.000 K, dovolil pa naj bi se samo znesek 3000 K; tako glasi predlog deželnega odbora. Za take reči v Furlaniji se dovoljeni znesek nikdar ne oddalji tako od preudarjenega, kakor v tem slučaju, ko gre za uravnava hudournika na slovenskih tleh. Pristavljeno pa je še, da naj se prispevek nakaže »običajnimi previdnostmi«. A, ha! Te »običajne previdnosti« utegnejo spihnuti s površja še tistih 3000 K!!

Iz mesta: — »Gregorčičev podajač Lukežič, ki je bil na shodu v »Trgovskem Dömu« si je zapomnil mnogo imen, kakor se čita v Gregorčičevi »Gorici«. Torej na dan z imeni; ako si je vse zapomnil, jih bode okoli 1000! Vsi ti so govornikom burno pritrjevali ter obsojali zvezo Gregorčičevo s Pajerjem na škodo vseh Slovencev. Slišalo se je klice: izdajalec naroda je Don Gregorčič in še celo slovenski duhovnik je. Vidi se, kako gori za vero, ker se je združil z laškimi framasoni. Gregorčič in njegov zaveznik liberalci Pajer hočeta biti gospodarja. Gregorčič je v gorah poznan za hudega klerikalca, v Furlaniji pa za liberalca. Saj je v Brdih še celo agitiral za italijansko liberalno stranko: zares uzoren duhovnik! Škandal! Kaj takega Primorski Slovenci še nismo doživeli. Naj pove signor deputato Gregorcig, kaj in koliko je vdobil od liberalnih laških svojih zaveznikov, da se je potegoval tako za volitev iz trg. obrt. zbornice in hotel vreči slovenskega poslance Gabrščeka. Fej! Italijani nas sleparijo, Gregorcig pa jim daje prav. Kje je še kakšen človek v deželi, ki bi ne obsojal takega škandaloznega, izdajalskega početja?!«

Meščan, ki se je udeležil shoda.

Tatvine v Gorici. — Dan na dan čujemo o tatvinah in poskušenih tatvinah v Gorici. Pred kratkim sta bila že skoro udrta v neko trgovino z jestvinami na Št. Peterski cesti zvečer dva tatova, pa storila to še malce prezgodaj, kajti ljudje so še čuli, slišali ropot ter hoteli iti pogledat, kaj je. Tatova sta jo popihala, kar so ju mogle noge nesti; »ključ«, s katerim sta odpirala, jima je odpadel, nahaja se na policiji. — Predrznost tatov je velika. Tako se nam poroča, da je pred kratkim zvečer slišala neka gospa na Tekališču v sobi, ki jo ima v najemu neki gospod, ro-

pot in korake. Mislila je, da se je vrnil oni gospod, pa prašala je vendar čez čas pri vratih: Kdo je? Odgovor: Jaz sem. Oglašil se je bil tat ki je vse prebrskal in preiskal, kar so pozneje videli, ko jo je odkuril lepo tiho, kakor je bil prišel. Torej, pozor pred tatovi! V mestu mora biti neka nevarna tatinska banda. Upamo, da jo policija kmalu zasači.

V Kanalu se bo vršil dne 22. t. m. lovski ples v salonu »pri zlatem levu«. Začetek ob 8. uri zvečer.

Št. Peterska cesta od mitnice v vas je v slučaju deževja strašna; pritožbe so obče. Pravijo, da je tudi premalo razsvetljave.

Samomor one deklice Schenke iz Štajerske, katere truplo so potegnili iz Soče, spravljajo v zvezo s samomorom dragonskega korporala; ona je bila doma iz Brucka, on je iz Gradca. To pa je izmišljeno. 15letna Ema Schenke je bila siromašna punica, slabo oblečena; v zadnjem času si skoró ni upala iz hiše; nahajala pa se je v blagoslovljenem stanu. Najbrže v obupu se je vrgla v Sočo, kjer je našla smrt. Pokopali so jo v Št. Andrežu. — Oni dragonski korporal je šel v smrt baje iz strahu pred drugo operacijo; baje je imel neko bolezen ter so ga že enkrat operirali.

Nov cenik muzikalij »Glasbene Matice« je pravkar izšel. V njem najdejo slavna pevka društva 55 različnih glasbenih zbirk z več nego 430 moškimi ali mešanimi zbori.

Pripomnimo, da so v »Glasbeni Matici« k prav mnogim partituram na razpolago litografirani glasovi po cenah označenih v dotični opazki »Cenika«.

Vabimo vse ljubitelje slovenske pesmi, da pridno segajo po teh glasbenih zbirkah, jih z ljubeznijo pojo in tako delajo čast slovenski glasbi, pa takisto slovenskim skladateljem, ki jih s proizvajanjih njih del vzpodbujajo v stremljenju do čimdalje višje popolnosti, in tako širijo našo glasbeno literaturo. Vsi na delo za slovensko pesem!

Razpis časnih nagrad »Matica Slovenske«. — »Matica Slovenska« razpisuje s tem a) iz dr. Costove ustanove častno nagrado 200 K za najboljši spis leposlovskega značaja in katerekoli vsebine (obsegati mora vsaj 4 tiskane pole); rok temu natečaju poteče 31. maja 1910; b) iz Jurčič-Tomšičeve ustanove 2 častni nagradi a) 200 K za najboljša leposlovna spisa o francoski dobi ali o ilirskih časih Stanka Vraza in Lj. Gaja (temu natečaju poteče rok 1. dec. 1910); obsegati mora vsaj 4 pole.

Listnica. — Nekateri doposlani dopise priobčimo v »Primorcu«.

Sokolski vestnik.

»Sokol« v Štandrežu je imel dne 6. t. m. ob obilni udeležbi svoj I. redni občni zbor. Iz tajnikovega poročila je bilo razvidno, da je društvo v preteklem letu priredilo vrlo dobro vspelo veselico z javno telovadbo, pri koji je sodelovalo več bratskih društev. Dohodkov je imelo društvo 811'45 K, izdatkov 626'83 K, torej ostane čistega prebitka 184'62 K, s kojim zneskom se popravi telovadnica ter nakupi nov drog. Za starostu je bil izvoljen z velikanskim navdušenjem dosedanji nad vse požrtvovalni starosta br. Andrej Zavadlav, za podstarosta br. Izidor Nanut, tlačelnikom pa br. Josip Rijavec. Odbornikom so bili izvoljeni z vsklikom bratje: Alojzij Pavletič, Josip Kuzmin, Ivan Boštjančič ml., Vladimir Furlani, Anton Kuzmin, Ivan Pavlin ter Josip Marušič; odb. nam. br. Henrik Furlan, Alojzij Cingerli in Josip Pelicon pregl. rač.: br. Anton Nanut in Ivan Boštjančič st. Delegatom za župni občni zbor sta bila izvoljena br. Andrej Zavadlav in Josip Rijavec.

Telovadno društvo »Sokol« v Plaveh-Desklah priredi dne 16. t. m. ob 3. pop. plesno veselico v sokolski dvorani pod Desklami.

Zveza narodnih društev.

»Kmečka Čitalnica« v Podmelcu bo imela dn 16. jan. t. l. ob 2. uri popoldne v društveni sobi svoj letni občni zbor po običajnem dnevnem redu. K polnoštevilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Kmetško-izobraževalno društvo v Lokovcu je sklenilo v zadnji odborovi seji, da bo dobival vsak ud. po en iztis »Pri-

morea«, to pa radi oddaljenosti posameznih udov od bralnice. V tej bralni sobi bodo pa še drugi listi na razpolago. Kdor ne bo dobival prej omenjenega lista redno, naj se zgledi pri društvenem predsedniku. Kdor želi kaj čitiva, naj se tudi zgledi istotam, da se mu izposodi kaka knjiga iz knjižniške serije, katero je poslala v Lokovec našemu društvu »Zveza narodnih društev«.

»Slovenska Čitalnica« v Dol. Vrtojbi bo imela prihodnjo nedeljo dne 16. t. m. svoj redni letni občni zbor. Začetek zborovanja je ob 3. popoldne t. i. takoj po blagoslovu; vrši se v društveni sobi pri g. E. Savniku pred cerkvijo. Dnevni red po pravilih. Čitalničariji, udeležite se zborovanja v polnem številu! Odbor.

Na občnem zboru »Bralnega in pevskega društva« v Podbrdu, ki se je vršil dne 6. t. m., izvolil se je sledeči odbor za l. 1910: Predsednik: Štefan Firm, nadučitelj v Podbrdu; podpredsed.: L. Kikelj, posestnik; tajnik in blagajnik: A. Lenar, posestnik; tajn. namestnik: A. Trojar, posest. sin; blagajn. namest.: I. Štravs, trgovec; računska pregledovalca: L. Bizjak, kovač; M. Kaltnek ar posestnik.

Rokodelsko bralno društvo v Tolminu vabi k plesnemu venčku, katerega priredi njega pevski zbor v nedeljo 16. t. m. v dvorani Podšolarjevi. Začetek ob 8. zvečer.

Pevsko-izobraževalno društvo »Prešeren« v Št. Petru bo imelo v nedeljo die 16. t. m. svoj redni občni zbor v čitalniških prostorih ob 3½ pop. Dnevni red po pravilih. K obilni udeležbi vabi odbor.

Trgovsko-obrtno in gospodarske vesti.

Trgovinska bilanca Avstro-Ogrske za leto 1909. izkazuje pasiv okroglo 400 milijonov kron. Po dozdajnih podatkih znašajo pasive 302'3 milj. kron, kar pomeni poslabšanje od leta 1908 za 1 milijon K. Značilno je, da je izvoz naših industrijskih izdelkov nezatno narasel (za 23 na 1160 milj. K), dočim je dovoz kmetijskih izdelkov narasel ogromno (214 milj. K proti l. 1908.)

Sladkorne cene so se zvišale pri kupčiji na debelo za 1 krono pri 100 kg.

Književnost.

Talija. — Grča. Igrokaz v treh dejanjih. Spisal Rihard Svoboda. Cena 1 K, po pošti 10 vin. več.

Politični pregled.

V kranjskem dež. zboru so odkazali predlog o novem občinskem vol. redu za Ljubljano ustavnemu odseku. Sprejeli so resolucijo proti razširjenju konsumnega davka na vino.

V štajerskem deželni zboru je utemeljeval dr. Kukovec svoj predlog o odpravi bere. Klerikalec Benkovic je trdil, da bi duhovniki brez bere ne mogli živeti. Nemški klerikalec kapljan Puchas pa je zagovarjal Kukovečev predlog, ki je bil izročen odseku.

Razne vesti.

Iz Rablja. — Preiskavo radi nesreče vodi ministerialni svetnik dr. Prosch. Med prebivalstvom je velika panika in vse se boji, da se pogrezne še kaka druga hiša. O vzrokih so mnenja različna. Sodi se, da so rudarji razstreljevali kako skalo-ve po zemljo. Rudarji, ki so delali v bližini, kjer se je udro, so slišali bobnenje nad seboj ter zbežali.

(Dalje na četrti strani.)

»Goriška Hiskarna« naznanja, da je danes opoldne preminol nagle smrti nje večletni črk. o.avec g.

Josip Marušič.

Pogreb bo iz ulice Barka št. 4 soboto popoldne.

Spomenik zrakoplovcem. — D'Estournelles de Constant, francoski senator, ki je lansko leto dobil Nobelovo darilo za mir, je sprožil misel, naj bi se napravil lep spomenik padlim junakom in mučnikom zračne tehnike.

Zopet umori na Poznanjskem. — Blizu postaje Jablona se je našlo železniškega čuvaja Martina Kurka, njegovo ženo in tri mlade otroke umorjene. O storilcih ni ne duha ne sluha.

V Mekki je največje mohamedansko svetišče, velika mošeja Beit-Allah pod vodo vsled velikega deževja. 8 oseb je pri tem utonilo.

Nov ples. — Kakor vsako leto, tako se je vršilo tudi letos veliko zborovanje plesnih učiteljev v Parizu. Taka zborovanja sklenejo za pustno sezono nov ples. V to svrhu pošljejo že prej enega plesnega učitelja po svetu, naj iztakne kak nov narodni ples. Tako je našel plesni učitelj Rabailiac na Japonskem v Jošivari, nekem predmestju glavnega mesta Tokio, kjer stanujejo japonske kurtizane, nov ples, kateri imenujejo Japonke »zibanje trave v vetru«. Dva tedna so učile kurtizane Rabailiac-a ta ples, ki se bo sedaj nekoliko poevropil, ter pride na plesni red vsakega večjega plesa pod imenom Jošivari. Naj bo, bomo še to poskušali!

80.000 K ukradenih. — V Piski na Ogerskem so dobili železno kaseto, v kateri je bilo 80.000 K, ki so bile poslani iz Deve v Piski v izplačilo delavcem, prazno v poštnem vozu. Preiskava ni ničesar dognala.

Norec v sodni dvorani. V Parizu se je slekel na stopnišču neki blazen človek do nagega in stopil kot tak v sodno dvorano, kjer se je vršila ravno razprava. Neki odvetnik ga je pokril s svojim plaščem in potem so norca prepeljali v bolnišnico.

Jetični španski vojaki. — Madridsko visokošolsko dijaštvo se je obrnilo na kralja Alfonza s prošnjo, da da sezidati posebno zdravilišče za vojake, ki se vračajo iz Melille, ker je med 20.000 vojaki najmanj 4000 takih, ki so postali v Afriki jetični.

Mlada ljubezen. — 18 letni gimnazijec konvikta v Kalksburgu Schmidt je te dni v nekem hotelu izven Gloggnitza ustrelil svojo ljubico neko Ilseo pl. Stiassny, na to pa še sebe.

Krvavo Silvestrovo so imeli v Berlinu. V Silvestrovi noči se je zvršilo 22 samomorov in pobojev.

Klerikalizem med Slovenci v Ameriki. — Klerikalci hočejo počasi prepreči s svojimi mrežami vse Slovence v Ameriki. V prvi vrsti hočejo dobiti v svoje roke vse slovensko časopisje. Sedaj baje špekulirajo na Sakserjevo tiskarno, banko in njegov list »Glas Naroda«. Baje je za celo tozadevno akcijo — Mohorjeva družba. Bomo videli. Upamo, da je v ameriškem Slovenstvu dovolj svobodnega duha, da se bo znalo upreti vsem zavratnim poskusom kranjskega klerikalizma.

Militarizem v ljudskošolskih knjigah. — Naučno ministerstvo hoče v ljudskošolska berila uvesti več vojaških povesti in člankov, da bi se patrijotično mišljenje mladine bolj utrdilo in poglobilo. Vojno ministerstvo je že pozvalo različne častnike pisatelje, da bi spisali primerne sestavke.

Pravda proti italijanskim veleizdajnikom se ne vrši na južnem Tirolskem temveč na Dunaju. Glavni krivci so itak ušli čez mejo. Zaprt je bančni uradnik Colpi s svojo ženo in sestrami, od katerih je jedna učiteljica, in nekateri ljudje, pri katerih se je našlo mnogo dinamita.

Obesil se je v Žižkovu pri Pragi 30 letni katehet na tamošnji ljudski šoli, Stanislav Gartner.

Vodljiv zrakoplov na Dunaju. — O priliki lovske razstave na Dunaju mislijo otvoriti meseca maja t. l. zrakoplovno vožnjo med dunajskim Praterjem in med Kobencjem, hribom blizu Dunaja. Ta zrakoplov bo stal blizu 100.000 K. Vozil pa ne bo naravnost, ampak poleti okrog celega dunajskega mesta in pri tem tudi do 500 m visoko, da bodo pasažerji videli celo Visoke Ture. V čolnu bo prostora zraven dveh uslužbencev in vodnikov še za 4 osebe. Vsaka oseba bo plačala za to vožnjo 100 K. Zrakoplov bo vozil tja in sem od jutra do večera. To podjetje, o katerem se misli, da se bo v kratkem izplačalo, bodo podpirali od začetka dunajska občina, lovska razstava, društvo za tujski promet, ministerstvo za javna dela in nekatere tovarne.

17 letna roparka oproščena. — Dunajska porota je oprostila 17 letno Roso Wastell, ki je napadla v gozdu pri Mödlingu svojo sosprehajalko 89 letno staro Marijo Santner ter ji odtrgala na vratu privezane mošnje. Do tega sklepa je prišla porota, ker so zdravniki izjavili, da je obtoženka moralno popolnoma zaostala in vrhu vsega še dedno podvržena zločinom.

Tatove, ki so svoj čas okradli božjo pot v Čenstohovi, je sedaj policija prijela. Obveščena je bila potom anonimnega pisma. Ukradene dragocenosti je dobila dobro v rjuho zavite na dnu reke Warta. Med dragocenostmi je bila tudi biserna obleka Marije v Čenstohovi.

Mlad samomorilec. — Na Dunaju se je obesil 12 letni deček Josip Seer, sin delavca v dvornih gledališčih, na domačem obešalu, ker je imel slabo šolsko izpričevalo.

V Londonu so zaprli ponarejalce avstrijskih bankovcev in sicer dva ogerska podanika, ognjegasca Petek-a in inženirja Albrechta. Glavni krivec budapeštanski bivši odvetnik Zoltan Tokacs je utekel.

Na Španskem namerava odpraviti kralj Alfons vso starodavno dvorno etiketo. Do sedaj je vedno hodil ob 11. zvečer štabni poročnik z dvema dvorjanikoma, ki sta nosila goreči baklji, zapirat dvorna vrata z velikanskim ključem. Že dolgo let je v vratih druga modernejša ključavnica, tako da se ni prav nič prilegal velikanski ključ v malo ključavnico, v kljub temu se je vršila ta neumna navada večer za večerom.

Kolera v Berlinu. — V Virchow-ov bolnišnico so pripeljali 25 letnega artista Ericha Rosenthala iz Petrograda, ki je zbolel na znakih kolere.

Pariški bandit. — V pretepu je ubil neki zloglasni pariški bandit, 24 letni Lia-boeuf, dva redarja, dva je pa smrtno nevarno ranil. Redarji se ga niso mogli tako hitro polastiti, ker je imel na rokah trakove z bodečimi žebli, na katerih so se vsi redari jmanj ali več ranili.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsejal se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnije inšeriranje za trgovce in obrtnike.

Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker n-kjer ne inšerirajo. Škoda ni majhna.

Dremilje a sba (v sredini mesta) pri boljši slovi redni se odda v najem — s hrano ali brez iste. — Naslov pové paše upravnništvo.

Rabite zmiraj Eustomaticus

dr. Alfonza Milani ja.

Najboljše čistilo za zobe.

Dobiva se v prašku ali v tubah v parfimerijah, mirodinih in lekarnah. Za prodajo na debelo se je obrniti na g. dr. Alf. Milanija v Veroni v Italiji, ali pa v Roverettu — Trentinsko.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Baštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče stroberškega in drobnog' blaga ter tkanja, preje in oltij

FOTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotniki

Najboljše šivanke 74 šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čouljaje.

Svetilnice. — Rožni venci. — Mašn knjižnice.

Mašna obuala za vse letne čase

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih-ter na deželi. 9 35 4

Na plesu je bilo Mladine Slovenske, Elviri sem stopil na kurje oko, a ona mi reče (res, čudne so ženske): «Le stopite še, saj jaz nosim

“OHO”

J. Medved, Gorica

Tekališče, Josi a Verdi št. 32.

udlikovana pekarija in sladkarnar

Karol Draščik

v Gorici na Koruu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najlj-nejšega peciva, torte, kolače za birmancee in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Gospodom gostilničarjem in drugim se uljudno naznanja, da je izšel nov slovenski cenik gramofonov in plošč, dvokoles, šivalnih strojev itd. s čudovito nizkimi cenami pri

Batjel-u

Gorica
Stolna ulica 3-4.

Tam je velika zaloga vsakovrstnih gramofonov od K 15 — K 1000 kakor tudi različnih dvokoles, šivalnih strojev. — Zastopnik kmetijskih strojev, orkestrijonov itd., mehanična delavnica. — Prodaja tudi na mesečne obroke. — Ceniki franko.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovani zadruga z neomejenim jamstvom.

Nadželstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici« je z ozirom na premenjena in dne 21. decembra 1905. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine 1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4 1/2% večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni; opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorec«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugi uradu v »Trgovskem domu«.

Nadželstvo in nadzorstvo.

Iz Ljubljane v New-Jork

se vozi najcenejše s prekrasno opremljenimi ekspresnimi parobrodi, takozvanimi cesarskimi brzoparniki:

Kronprinzessin Cecilie, Kaiser Wilhelm II. — Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse

dalje z najnovjšimi modernimi parobrodi: Prinz Friedrich Wilhelm, König Albert, Prinzess Alice, Friedrich der Grosse, Bremen i. t. d. kateri so največji, najhitrejši in najvarnejši te družbe.

Vožnja po morju traja samo 6 do 7 dni.

Zdatne ugodnosti dovoljujejo se večjim družbam. — Podrobna pojasnila in potrebni pouk dá vsakomur

Edvard Tavčar, Ko'odverske ulice št. 35. v Ljubljani nasproti stari Tislerjevi gostilni.

Tužnim srcem naznanjamo svojim sorodnikom, prijateljem in znan-
cem, žalostno vest, da je umrl naš preljubljeni oče, stari oče, tast itd., gosp.

MIHAEL KOMEL,

c. kr. vadniški učitelj v Gorici v pok.

po kratki, a mučni bolezni v starosti 86 let.

Pogreb dragega ranjkega se bo vršil jutri v petek ob 2. pop. iz hiše žalosti v ulici Velturini št. 16. na domače pokopališče.

V GORICI, 13. januarja 1910.

Žalujoči ostali.

Brez vsakega drugega naznanila.